

FRONTIERA

On. Biblioteca Palatului Cultural
Arad
Jud. Arad.

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinci No. 2
Telefon:
Redacția și administrația 12-00
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Ținutului Timiș — Anare sub egida Astei Bănățene

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei. Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘIU

LINIȘTEA ȚĂRII

Țara își continuă vrednicia ei într-o atmosferă de liniște, care se traduce printr'un indoiit efort în domeniul producției și al capacității de redresare economică. Șoaptele de cafea și toată gama știrilor fanteziste se isbesc de o puternică conștiință a seriozității și de spiritul robust al disciplinei, capabilă să paralizeze prompt orice încercare de a tulbura calmul și seninătatea obștească.

De altfel, dacă am inventaria tâmpile infierbântate, am vedea că numărul se reduce la o distribuție necesară nopții. Furtunoase a lui Caragiale și că frământarea eroilor din fața meselor cu schwartz, rămâne la aspectul ilariant al unor profesioniști ai taifasului. Oamenii cu rosturi și cu preocupările creației în câmpul muncii, își văd de treburi și sunt cu totul străini de invenția svonurilor. În provincie, lumea n'a vămuit nimic din planurile și inițiativele ei constructive. În mijlocul satelor, totul de desfășoară în condițiile normalului și plugurile se infig adânc în țărână pentru semănăturile de toamnă.

Antreprenorii alarmei au fost puși la punct cu un singur comunicat salutar al Subsecretariatului de Stat al Poliției. Națiunea cu instinctul ei sănătos, a urțeles repede pe spatele cui se contabilizează isteria vestilor și a dat măsurilor guvernului toată eficacitatea.

Și nu e o liniște de aparențe. Ea își are temelurile în însăși structura morală a țării. Societatea noastră a trecut printr'o transformare epocală și s'a adaptat unor concepții noi de viață, care a încheiat-o într'o osmoză de nesdruncinat. La destinul ei nu mai veghează controversile de odinioară, ci o cărmuire intrunind toate elementele de cumpănire istorică. Siguranța statului

Norvegia cumpără încă avioane dela Germania

Oslo, 14 (Rador). — D. N. B.: Patru avioane comandate de guvernul norvegian la uzinele Heinkel au fost livrate și ridicate de aviatorii norvegieni, cari au declarat că fabrica face față livrărilor ca și în timp de pace. Fabrica se află la Warnemunde.

Mesajul președintelui evreilor sioniști

Londra, 14. (Rador). — Havas: Dr. Weismann, președintele organizației sioniste mondiale, a adresat poporului evreu un mesaj, în care sfătuiește pe evrei să înceteze încercările războiului și își exprimă speranța, că evreii vor eși din această turburare, pentru a lua un loc vrednic în mijlocul celorlalte națiuni.

nu mai face obiectul unor teorii confuze, ci este asigurată de o fortificare sufletească și materială pornită din suprema voință și grijă a Suveranului. Aspirațiile nu se mai plimbă haotic la răspântii de uliță și s'au concentrat într'o încordare, de a creea în Bazinul Dunărean și în Răsăritul Europei o puternică forță a progresului și a securității.

O astfel de țară nu poate fi decât liniștită în fața evenimentelor, oricât de dramatice ar fi comunicatele ce vin de pe fronturile beligeranților. Suntem cu

privirile atente la tot ce se întâmplă pe glob, dar nu ne clintește nimic din hotărârea de a fi, în primul rând, în slujba intereselor noastre proprii. Liniștea și stăpânirea de sine este eroismul cel mai fecund al unui popor; mobilizarea tuturor energiilor într'o conștiință hărnicie pe câmpuri și în uzine, destramă mai sigur decât orice gândurile vrășmașe.

Iar, astăzi, se știe pretutindeni că în România domnește calmul, avântul muncii și paza vigilentă în jurul patrimoniului național.

Trupele germane au atins la Sud malul Nistrului

Forțele polone încercuite la Radom au fost sfărâmate

D. Göring a întâlnit pe Cancelar la cartierul general

Berlin, 14 (Rador). — D. N. B.: Aviatorii de luptă, precum și acei cari execută atacuri în picaj, din forțele aeriene germane, au fost puși Marți în acțiune, în marea bătălie care se dă în Polonia, în regiunea Kutno, contra inamicului încercuit. Ei au înlesnit astfel, prin atacurile lor, înaintarea armatei.

Unitățile de luptă au tăiat în mai multe rânduri, prin bombardamente, liniile de cale ferată Sambor—Lemberg, Sryj—Lemberg, Krasnik—Lublin, Varșovia—Luckow și Bilsk—Czermcha. Trei avioane cercetașe franceze au fost doborâte în zona defensivă aeriană din Vest. Un căpitan pilot a fost luat prizonier.

IN SUD ÎNAINȚARI FULGERATOARE

Berlin, 14 (Rador). — Pe frontul de Sud, trupele germane înaintază cu repeziciune spre Lemberg. La Sud-Est de Przemysl, trupele alpine au ocupat orașul Sambor și au ajuns pe malul Nistrului. Trupele rapide au ocupat Krakowic, la Est de Przemysl.

PRIZONIERI ȘI PRADA DE RĂZBOIU LA RADOM

Berlin, 14 (Rador). — D. N. B.: În cursul zilei de azi, rezistența forțelor

polone încercuite la Sud de Radom a fost sfărâmată. Prada de război și numărul prizonierilor n'au putut fi încă calculate, nici măcar aproximativ.

MAREȘALUL GÖRING A VIZITAT PE FÜHRER

Berlin, 14 (Rador). — Agenția D. N. B. transmite: D. Göring a vizitat pe cancelarul Hitler în cartierul general. D. Göring s'a dus apoi cu avionul în mijlocul trupelor aeriene care operează de câteva zile între Varșovia și Carpați.

O TELEGRAMA GERMANĂ CATRE COMITETUL INTERNAȚIONAL AL CRUCII ROȘII

Berlin, 14 (Rador). — D. N. B.: Crucea Roșie germană a adresat comitetului internațional al Crucii Roșii următoarea telegramă:

Germanii respectă strict prevederile și legile umanității. Polonii în retragere, în fața trupelor germane, săvârsesc orori, masacrând pe germani. Crucea Roșie germană invită insistent comitetul internațional, să trimită delegați, spre a se convinge. Dacă, comitetul internațional accentă invitația, este rugat să nu piardă timp.

La 23 Septembrie încep manevrele armatei americane

În vederea manevrelor se vor face mari concentrări de trupe
NEWYORK, 14 (RADOR). — SE ANUNȚĂ DIN LOS ANGELES, CA MARILE MANEVRE ALE ARMATEI AMERICANE SE ÎNCEP LA 23 SEPTEMBRIE. 130 DE UNITĂȚI NAVALE. 450 AVIOANE ȘI 42.000 OFIȚERI ȘI SOLDAȚI VOR FI CONCENTRAȚI ÎN GOLFUL SAN PEDRO.

Avion german deasupra Elveției

Berna, 14 (Rador). — Un avion militar german a sburat asupra teritoriului elvețian, în regiunea Schaffhausen. Bateria elvețiene au deschis focul. Avionul a dispărut plecând spre Germania. S'a deschis o anchetă.

Comaniile americane scumpesc asigurarea vaselor aliaților

Newyork, 14 (Rador). — Comaniile de asigurare au majorat primele de asigurare cu 50 la sută, pentru vapoarele engleze, franceze și polone.

Vapor grec avariat de o mină

Stockholm, 14 (Rador). — Vaporul grec „Catinco Haji Papera” a fost atins de o mină, la Sud de Falksterboe. Vaporul a suferit stricăciuni.

Un autobus cu 14 pasageri se răstoarnă

Un morți și numeroși grav răniți
Bazargic, 14. — La un Km. de Bazargic, pe șoseaua ce duce la satul Suluciu, un autocamion având 14 pasageri, mergând cu viteză nebună, la o cotitură a șoselei a virat brusc și s'a răsturnat. rostogolindu-se de trei ori. 13 dintre pasageri sunt răniți. Unul, Petre Tarcalief mort, Iordan Lazar Ivanov e pe moarte. Numai trei lucrători au scăpat teferi și șoferul care a dispărut.
Se fac cercetări pentru prinderea șoferului.

Primul minis'ru japonez a primit noui împuterniciri extraordinare

Tokio, 14 (Rador). — Agenția Domei anunță, că guvernul a acordat primului ministru general Abe, împuterniciri extraordinare, în ce privește inițiativa exclusivă a reglementării acțiunii din China. Membrii guvernului au recunoscut necesitatea acțiunii concentrate a elementelor civile și militare. În viitor, numai primul ministru va face rapoarte împăratului, până când în trecut, fiecare ministru putea să-l facă.

MEMENTO TIMISOAREAN

Calendar

JOI, 14 SEPTEMBRIE

Ortodox: Înălțarea Sfintei Cruci.
Catholic: Înălțarea Sfintei Cruci.

Farmacii de serviciu: Circ. I.: C. Jahner, Piața Libertății. Circ. II.: R. Jahner, Str. Ștefan cel Mare 3. Circ. III.: Maria, Bul. Carol 4. Circ. IV.: Ungvary, Str. Preyer 1. Circ. V.: Kövary, Fratelia; Panajoth, Frel-dorf; Eremitis.

Radio

Joi, 14 Septembrie

RADIO-ROMANIA, RADIO-BUCUREȘTI, RADIO-EXPERIMENTAL. Ora 7.00 Concert de dimineața (discuri); Gimnastica ritmică; Continuarea concertului dimineții (discuri); Sfaturi gospodărești și igienice. **RADIO ROMANIA.** 12 Ora, Cota Dunării și a barei Sulina; 12.03 Muzică variată (discuri). **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI** 13 Ora; Sport; 13.05 Concert de prânz, Orchestra de salon Radio, dir. de Ion Ghiga; Selecțiuni din opere: Uvertură la opereta „Contesa Pepi” de Johann Strauss; Potpuriu din „O noapte la Veneția” de Joh. Strauss; Potpuriu din „Pensivul” de Suppé; Potpuriu din opereta „Micul Duce” de Lecocq; Vals din „Balul Operei” de Heuberger; 14 Spectacole; Știri artistice; 14.10 Radio-jurnal; 14.30 Continuarea concertului Orchestrei de salon Radio; 15.10 Actualități. **RADIO ROMANIA.** 19 Ora, Mersul vremii; 19.02 Actualități culturale; 19.17 Ansamblul „Serenada” condus de Sandu Marian, cântă muzică de dans: Căvâdleanu-vioara I-a; (voce: Mia Braia și Petre Alexandru. **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI.** 20 Deschiderea stagiunii de Camil Petrescu, Directorul Teatrului Național din București; 20.15 Continuarea concertului Ansamblului „Serenada”: Romante și tangouri de Nello Manzatti; Bianca-tango (voce: Mia Braia); Nu ne-am iubit-romanță (voce: Mia Braia); N'am să mai plâng-tango (voce: Petre Alexandru); Vânt de seară-romanță (voce: Petre Alexandru); Carmencita-tango (voce: Mia Braia); De dragul tău-romanță (voce: Petre Alexandru); 20.35 Lieduri de Schubert, voce: d-na Ana Kleine; Muzicii!; Melancolie; Margareta la tors; Tânăra călugăriță; Cântecul călătorului; Nemărginirii; 21 Concert simfonic de muzică rusă (discuri): Opt istorioare rusești de Liadow (Orh. simf. din Londra, dir. de Albert Coates); Simfonia 5-a de Cealkowsky (Orchestra concertelor din Amsterdam, dir. de Mengelberg); 22 Radio-jurnal (I); Sport; 22.25 Continuarea concertului simfonic de muzică rusă (discuri): Concert No. 2 în do minor pentru pian de Rachmaninoff (Orch. filarm. din Filadelfia dir. de Stokowsky; la pian: Rachmaninoff); 23 Radio-jurnal (II); 23.15 Muzică variată (discuri): Uvertură la opera „Scara de mătase” de Rossini (Orch. filarm. din Berlin); Pizzicato din „Sylvia” de Delibes și Gopak de Mussorgsky (pian: Mark Hambourg); Cântecul privighetoarelor de Hudson și Serenadă de Haykens; Ceasornicul și figurinele de Saxa de Ketelbey și Vals de Gungl (Orch. Marek Weber); 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză și engleză.

Atenșiane!
Modele noi
în cărucioare de copii
Mare asortiment în jucării, articole de
voiaj și pt. tur și, la
Hermann Theil
Timișoara I. Str. Mercy No. 7.

Religia și Sociologia

A trebuit mult Sociologiei până s'a constituit ca știință, științele au contribuit la înțelegerea ei. Cercetările sociologice din ultimul timp conțin date prețioase cu privire la religiile diferitelor popoare. S'au studiat fenomenele religioase ale popoarelor, cu anumite tendințe, — s'a ținut seamă de cel mai important factor al vieții umane: de religie.

Religiile au fost considerate în toate timpurile ca manifestări spirituale superioare care ating: Divinitatea.

Datorita lor omul s'a spiritualizat mereu și a ajuns până la cunoașterea lucrurilor supreme din lume.

Viața mistică a popoarelor a făcut să se nască religiile superioare ale umanității. Toate actele religioase începând dela cele mai primitive până la cele ale creștinilor de azi, au fost amănunțit cercetate. Câțiva sociologi de seamă studiază manifestările religioase ale popoarelor pe cari noi cu un termen nepotrivit le numim „primitive”, dar a căror viață religioasă a e destul de intensă, dacă ele încă n'au ajuns la gradul de religie creștină, se datorește îndeosebi izolării lor și a unui mediu prea păgân — credem însă că misionarismul creștin își va da roadele sale.

Contribuțiile sociologilor: Lévy Bruhl: *Les fonctions mentales, dans sociétés primitives* și *La mentalité primitive*; René Maunier: *Recherches sur les échanges rituels en Afrique du Nord*... ș. a., — sunt de natură de a ne arăta, că popoarele în trecutul lor n'au fost izolate de ideea divinității.

O literatură sacră a fost desgroată în diferite părți ale lumii. Descoperirile arheologice din Egipt, a diferitelor tem-

ple și morminte, au făcut ca învățații egiptologi să constate viața tainică a religiei egiptene. Arheologia în ultimul timp numai poate să se dispenseze de religie, fiindcă la tot pasul găsim, în Mezopotamia, China, Tibet, Japonia, o civilizație cu un substrat religios. Istoria religiilor își are un loc bine fixat în toate domeniile vieții noastre culturale.

Omul prin gândul credinței religioase a intrat în imperiul universalității, el și-a pus la contribuție rațiunea, sentimentul și voința, pentru cel mai nobil lucru din lume: pentru cunoașterea și contemplarea divinității.

Studiul comparativ al religiilor, ne arată ființa religiilor și mersul general dealungul miilor de ani al gândirii umane.

Religiile își au caracteristica, întemeitorii și cărțile lor sfinte: Hinduismul își are „Vestalele” nemuritoare, Budhismul consideră pe Dhamma, ca pe un învățător suprem al adevărului, în Zend-Avesta, găsim legea lui Volenu-Mano, în Coran îl găsim pe Mohamed și întreaga învățătura islamică, ea este „cartea trimisă din Ceruri” pentru regenerarea poporului său. Biblia creștinilor conține „vestea cea nouă” adusă de Mântuitorul Lumii Iisus Hristos.

Cercetătorii harnici ai istoriei religiilor și sociologiei au găsit unele corelațiuni intime între diferitele religii, fenomenele religioase au fost studiate metodic, realizându-se astfel studii însemnate de Sociologie religioasă. Sociologia religioasă încurând va deveni un studiu de seamă al învățământului nostru teologic.

CONSTANTIN RUDNEANU

Comunitatea de avere din Caransebeș a ajutat Căminul Cultural din Rudăria

Nu mai ajutându-ne uni pe alții, izbutim să propășim. Acolo unde greul năzuințelor nu mai poate fi urnit cu puteri singulare, umăr la umăr punând, realizăm minunea cea mare, a mai binelui tuturor.

Dacă am fi avut întotdeauna, conștiința ofrandei, dacă ne-am ști împăcați cu gândul că am dat ajutor, acolo unde acesta s'a reamintit, Decât, adesea ne-am izolat în un egoism vinovat, și n'am ascultat, și n'am vrut să înțelegem durerile de aproape, fără a gândi că aceste dureri, se vor resfrânge mai de vreme, sau mai târziu asupra noastră. Căci, oricât ne-am depărta de cele ce ne înconjoară, întorcând spatele îndatoririlor față de colectivitate, în purul ei înțeles, ne depărtăm de noi înșine.

Cât de frumoase sunt, în schimb, faptele bune, prestate pentru semenii tăi, pentru nevoile lor. Ce înălțător e sentimentul regășirii tale, în o operă la care ai contribuit, în o mulțumire a vecinului pe care l-ai ajutat.

Pilduim aceste rânduri, scrise pentru cei ce pot să-și dea efectiv obolul, cu gestul mărinimos al conducerii Comunității de avere din Caransebeș, care a donat pentru ridicarea Căminului, 40 m. cubi molid, 150 m. steri lemn de foc pentru coacerea cărămizii și 40 m. cubi gorun, pentru uși, ferestre și grinzi. Comunitatea de avere își însoțește donația de următoarele rânduri: „... am dat fiindcă, în programul de muncă al conducerii Comunității de avere, este înscrisă ajutorarea atât morală cât și materială a tuturor tendințelor spre cultură și educație”. Semnează d. col. Romulus Boldea președinte și ing. Ștefan Bornuz director.

Am semnalat acest gest, nu atât pentru valoarea lui materială, ci ca pe un exemplu bun, ce poate fi însoțit și urmat de toate instituțiile și întreprinderile care au la temelie existența lor, ca izvor și implicită de înălțare și dezvoltării lor.

C. M.-L.

Scriitorii români în cadrul Serviciului Social

Ionel Teodoreanu vine în inima Banatului, vine aici în focarul de veche cultură românească, adus de gestul Excelenței Sale domnul dr. Alexandru Marta, rezidentul regal al ținutului Timiș, care acordându-i înaltul său patronaj, a căutat să facă un început cât se poate de fericit.

Sâmbătă 23 Septembrie ora 9 seara în sala Teatrului Comunal, publicul va trăi odată cu Ionel Teodoreanu, scenele

cele mai ducioase, momentele cele mai pline de umor, căci verva fanteziei lui Ionel Teodoreanu a fost deja gustată de marele public Bănățean din toate scrierile sale.

Și de aceia suntem pentru ca Serviciul Social să încadreze în sânul lui pe toți marii scriitori ai neamului.

Iar gestul Excelenței Sale să fie cât mai des repetat, având în vedere marele bine social care isvorăște din asemenea manifestări.

MEMENTO TIMISOAREAN

Calendar

VINERI 15 Septembrie

Ortodox: Sf. Martir Nichita Român (1330) și Sf. Visarion Ep. Larisied.
Catholic: 7 dureri ale Mariei.

Farmacii de serviciu: Circ. I.: Götz, Piața Sf. Gheorghe. Circ. II.: Dr. Kovacs, Str. Dacilor 10. Circ. III.: Sarga, Str. C. Porumbescu 1. Circ. IV.: Braun, Str. Văcăreșcu 33. Circ. V.: Kövary, Fratelia; Panajoth, Frel-dorf; Eremitis.

Spectacole

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR

Capitol: Joi: „Stăpânul Junglei” partea I.; Vineri: „Stăpânul Junglei” partea II.

Scala: „Gunga Din”.

Corso (fost Rivoli): „Tarantella”, Jeanette Macdonald.

Apollo: Joi: „Viens de altădată”; Vineri: „Stăpânul Junglei” partea I.

Radio

Vineri, 15 Septembrie

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI, ȘI RADIO EXPERIMENTAL. Ora 7.00 Concert de dimineață (discuri); Gimnastica ritmică; Continuarea concertului dimineții (discuri); Sfaturi gospodărești și igienice. **RADIO ROMANIA.** 12 Ora; Cota Dunării și a barei Sulina; 12.03 Muzică variată (discuri); **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI.** 13 Ora; Sport; 13.05 Concert de prânz, Orchestra Radio dirij. de Constantin Bobescu; Fantezie din opera „Martha” de Flotow; Capriciu Italian de Cealkowsky; Două dansuri vienezes de Friedmann-Gärtner; Dubinșca-potpuriu de cântec țigănești-juzești de Schirmann; Spectacole; Știri artistice; 14.10 Radio-jurnal; 14.30 Continuarea concertului Orchestrei Radio; Dansuri polovțiene de Borodine; Fantezie din opera „Boris Godunov” de Mussorgsky; Estudiantina-vals de Wolf-teufel; 15.10 Actualități. **RADIO ROMANIA.** 19 Ora, Mersul vremii; 19.02 Concert de după amiază, Orchestra Jean Marie Valsuri vienezes de Benatzki; Dola mine! Ploști de Mișu Constantinescu; Povestea altă dată de Popy (solo vjoară); Am o melodie-romanță de Dinu Șerbănescu; Ceadorul-tango de Boulanger; Intimă romanță de Roman; Voi aștepta de Die Olivieri; Ne așteaptă o căsuță-tango de Roman; Menuet de Beethoven; Crăsmă care-mi place-cântec de Basile Lupu și națională; 20 Carta despre începutul Românilor, de prof. Const. Giurescu; 20.15 Cântec țărănești d-ra Rodica Bujor, acomp. de Taraf; Hai măică la larmaroc; Mă trudeș puică de-un an; Le'ltă cărciumărească; Mă mi-i măicuță jale; Murgule oăluțului meu; Juc cu strigări din Ardeal; Daolică Leamă mea; 20.40 Rumba și carioca (discuri); 20.55 Selecțiuni din „Luiza” de Charpentier (discuri);

Distribuția

Luiza	Ninon Vallin
Mama	D-na Locouveau
Irma	Christine Gaudel
Julien	Georges Thill
Tatăl	André Fernat

Orchestra dirijată de Eugène Bigot; Radio-jurnal (I); Sport; 22.25 Muzică de dans (discuri); 22.40 Marsuri simfonice (discuri); Mars turcesc de Mozart și Marsian de Strauss (Orch. filarm. din Berlin); Mars vesel de Chabrier (Orch. Concert Garden dir. de Eugen Goossens); Mars soldatilor de plumb de Pleris (Asoc. concertelor Lemoureux din Paris dir. de Albert Wolff); Mars evreesc de Jora (Orch. filarm. din București dir. de George George); 23 Radio-jurnal (II); 23.15 Concert de noapte al Orchestrei Frel-dorf; 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză și italiană.

Apărarea pasivă

Ce trebuie să știe fiecare cetățean pentru caz de atacuri aeriene

Obligativitatea instrucției de apărare pasivă pentru toți locuitorii țării între 7—60 ani

Legea A. A. T. (M. Of. Nr. 55/6. III) art. 11, prevede obligativitatea de instrucție apărare pasivă 24 de ore pe săptămână, pentru toți locuitorii țării între 7—60 ani.

Prefecții de județe și primarii orașelor au întocmit programele de instrucție A. P., după directivele date de M. A. N., iar cursurile vor începe în cursul lunii Septembrie a. c.

Populația țării este rugată a depune cel mai mare interes în a se instrui și deci să participe în număr cât mai mare la aceste cursuri, fiind în interesul ei.

Cel ce vor fi găsiți de către organele M. A. N. la 1 Septembrie 1940 că nu au asistat la 24 ore de instrucție, vor fi sancționați conf. art. 63 din Legea A. A. T., adică 1—30 zile de închisoare sau dela 500—2000 lei amendă.

Instrucțiuni pentru protecția contra atacurilor aeriene

Măsuri premergătoare

Luati măsuri ca iluminatul interior al apartamentelor de orice fel să fie făcut complet invizibil din afară.

Procurați-vă masca și trusa contra gazelor, după tipul admis de autorități și antrenați-vă în portul ei luând parte la exercițiile și cursurile organizate de autorități. Este știut că o foarte bună mască, rău aplicată pe față, nu servește la nimic. Conformați-vă instrucțiilor care însoțesc masca.

Construiți-vă de îndată adăposturi contra gazelor, conform instrucțiilor

ce le găsiți la autoritățile comunale. Procurați imediat materialul necesar pentru amenajarea subsolurilor existente.

Dacă nu aveți adăpost, trebuie să cunoașteți din vreme pe cel mai apropiat unde vă veți refugia.

Goliți imediat podurile locuințelor de orice fel de materiale inflamabile.

Intindeți pe suprafața podului un strat de nisip de 2 cm., iar la colțurile podului să se așeze câte o ladă de nisip și o lopată pentru a servi la stingerea bombelor incendiare.

Măsurile de luat la încetarea alarmei

Nu vă părăsiți locuința și adăpostul, nu circulați pe străzi până ce nu se anunță încetarea alarmei.

Feriți locurile gazate, marcate de echipele speciale.

Nu beți apă și nu atingeți sau consumați alimente; nu îmbrăcați haine, etc. bănuite că ar fi gazate, până ce nu s'a cerut avizul medicului sau al echipelor speciale. Aerisiți adăposturile sau pivnițele.

Toate mijloacele de apărare contra atacurilor aero-chimice vor fi puse în acțiune de autorități, pentru a face față pericolului.

Locuitorii țării să nu aștepte însă totul dela Stat, ci să caute a se apăra singuri pe ei, familiile și aproapele lor.

Cea mai bună apărare contra pericolului aero-chimic, este părăsirea orașelor mari și împrăștierea în comunele vecine sau la moșie, vie, conac, fermă, rude, etc.

Cel ce nu au nici o întrebuintare în armată sau în serviciile publice din orașe, imediat ce s'a anunțat de autorități, iminența pericolului aero-chimic, vor părăsi Capitala.

Măsuri de luat când s'a auzit semnalul de alarmă

(Sunete prelungite de sirene, clopote, etc.)

Dacă vă aflați la domiciliu

Stingeți luminile, trageți obloanele, jaluzele, ruloarele, etc., închideți contoarele de gaz și electricitate.

Luati masca și trusa de gaze și duceți-vă în grabă la adăpostul cel mai apropiat.

Astupați ieșirile adăpostului cu 2 pături umede, iar crăpăturile cu bucăți de stofă umedă.

Proptiți dacă este posibil, tavanul adăpostului cu stâlpi de lemn, iar la ferestre puneți saci cu nisip.

Stați liniștit în adăpost, să nu fumați, să nu mâncați decât când simțiți absolută nevoie, să nu vă frecați la ochi, să nu părăsiți adăpostul decât când se dă semnalul de încetarea alarmei.

Să se urce unul din membrii familiei, cu mai mult sânge rece în pod, pentru a stinge bombe incendiare sau să localizeze un început de incendiu.

Dacă vă aflați departe de casă

Grăbiți-vă la adăpostul cel mai apropiat, arătat de gardian; intrați în adăpost fără a vă îmbulzi și respectați întocmai regulile afișate în adăpost, sau spuse verbal de șeful adăpostului.

Dacă v'a surprins un atac de gaze și nu ați avut timp să intrați în adăpost

Ascundeți-vă după un zid gros. Culcați-vă repede la pământ în caz că se aude șuerat de bombe în apropiere; să fiți liniștiți, să nu strigați că se produce panică.

Puneți masca imediat căutând să vă îndepărtați de acel loc, mergând pe cât posibil contra vântului sau curentului fără să alergați.

Dacă din întâmplare nu aveți masca asupra voastră să puneți o cârpă udă la gură și nas și să rețineți respirația cât mai mult.

Să nu atingeți nici un obiect gazat (fie că s'ar afla la domiciliu sau pe stradă). În caz de fosgenare (miros de mușcături sau fân stricat):

Stați liniștit și chemați medicul, iar

până la venirea lui, luați următoarele măsuri:

Spălarea gurei și nasului cu o soluție slabă de hipermanganat;

Să înghițiți din trusa de gaze 2 perle eter (1—10 minute). Dacă nu au început vărsăturile, luați un pahar cu apă caldă.

Obligațiile întreprinderilor, instituțiilor și ale proprietarilor de imobile de a organiza apărarea pasivă pe cont propriu

Ministerul Aerului și Marinei comunică:

In conformitate cu art. 113 din Legea A. A. T., toate autoritățile, instituțiile, întreprinderile de orice fel, blockhausurile, localurile publice și chiar proprietarii de imobile, sunt obligați a-și organiza apărarea pasivă pe cont propriu.

Organele de control ale M. A. M. pre-

văzute de art. 10 din legea A. A. T., au început verificarea pe teren a lucrărilor și dresarea proceselor-vechale prevăzute de art. 63 și 65 din Legea A. A. T. referitoare la sancțiuni.

Ministerul Aerului și Marinei invită pe cei vizați de art. 13 din legea A. A. T. să treacă la realizări, fără a aștepta sancțiunile legii.

Cinci ani dela înființarea Străjeriei

București, 14 (SIR). — „Straja Țării” sărbătorește azi 13 Septembrie, odată cu aniversarea luptelor pentru libertate dela 1848 și împlinirea a cinci ani de când străjeria a fost consacrată de M. S. Regele Carol II. Ziua de 13 Septembrie 1934 va fi înscrisă în paginile renașterii noastre naționale. În această zi, Suveranul a stat tot timpul în mijlocul celor dintâi pioneri ai străjerismului, la centru de îndrumare Breaza, verificând personal rezultatele aplicării programului experimentat, după care, noua metodă de educație integrală a fost definitiv

statornicită. După o jumătate de deceniu de muncă stăruitoare, călăuzită de luminile clar văzătoare ale comandantului suprem, ctitor de țară înaltă — „Straja Țării” — învingând greutățile începutului a cuprins într'un plan general de activitate țara întreagă, dela un hotar la altul. Cea de a doua etapă găsește „Straja Țării” pe drumul de temeinică adâncire a lucrului nostru și tot odată de activă participare la rezolvarea problemelor puse de nevoile naționale.

Scurte telegrame

externe

Newyork, 14 (Rador). — Cargobotul britanic „Blairlogie” a fost scufundat în Atlantic. Echipajul a fost salvat de un vas american.

Stockholm, 14 (Rador). — La Trelleberg s'a auzit o detunătură puternică. S'a aflat că un torpilor german, care patrula, s'a ciocnit de o mină din barajul dela Oersund. Echipajul s'a salvat pe bordul unui pescuitor de mine german, care naviga prin apropiere.

Belgrad, 14 (Rador). — Protici, ministrul Jugoslaviei la Varșovia a fost scos la pensie.

Copenhaga, 14 (Rador). — Președintele de consiliu și ministrii din externe ai Finlandei, Norvegiei, Suediei și Danemarcei se vor întruni Lunea viitoare într'o conferință la Copenhaga.

Londra, 14 (Rador). — Monitorul Oficial publică o notă dată de Foreign Office, prin care se anunță că protectoratele Boemiei, Moraviei și Slovaciei și orașul Liber Danzig, trebuie considerate ca teritorii de ocupație germană.

Copenhaga, 14 (Rador). — Vasul finlandez „Oliver Bank”, de 2795 tone s'a scufundat ciocninduse de o mină plutitoare. Din cei 21 de oameni ai echipajului, numai șapte s'au putut salva.

Dublin, 14 (Rador). — De Valera, președintele Irlandei a repetat la radio hotărârea Irlandei de a rămâne neutră. El a declarat apoi: urmările economice ale războiului sunt considerabile pentru Irlanda. Populația ia măsuri de protecție contra atacurilor aeriene cu calm.

Budapesta, 14 (Rador). — Conte Csáky a primit azi într'o lungă audiență pe d. Guerlet, ministrul Franței.

Oslo, 14 (Rador). — Trei cargoboturi germane au eșuat pe coasta norvegiană, la nord de Bergen.

Varșovia, 14 (Rador). — Agenția Havas comunică: Monsenioul Gawlińska, Episcopul armatei polone, a fost rănit azi în cursul luptelor din jurul Varșoviei.

Londra, 14 (Rador). — Havas transmite: Secretul plecării corpului expediționar britanic spre Franța, a fost bine păstrat. Deabia azi dimineață a aflat populația engleză că soldații au și ajuns pe continent. Plecarea trupelor, meticuloasă pregătită, s'a făcut fără cel mai mic incident.

Budapesta, 14 (Rador). — Comisiunea pentru afaceri străine a Camerei a fost convocată pentru Joi. Se afirmă că, contele Csáky va face importante declarații cu privire la situația internațională.

Catane, 14 (Rador). — Vulcanul Etna a intrat azi pe neașteptate în activitate. La Catane au fost simțite violente zgâlțări sismice. Până acum nu se temnează nicio stricăciune.

Londra, 14 (Rador). — Regele a primit astăzi pe d. Chamberlain care a făcut o expunere asupra vizitei pe care a făcut-o azi în Franța.

„DACIA”
e ziarul futuru

ECONOMICE

Dispozițiuni cu privire la plata salariilor angajaților concentrați

— Un comunicat al Uniunii Camerelor de muncă —

Timișoara, 14. — Uniunea Camerelor de muncă, a trimis Camerei de muncă din localitate o adresă prin care se arată că sunt obligați patronii și drepturile tuturor salariaților chemați la concentrare.

Astfel, conform art. 60 din legea contractelor de muncă, orice salariat care a servit mai mult de 6 săptămâni în aceeași întreprindere, are dreptul la salariu pe 7 zile în caz de concentrare.

Prin decretul-lege publicat în M. Of. No. 107, din 8 Mai 1939, regimul de mai sus s'a modificat în felul următor:

„Orice comerciant și industriaș care are angajați cel puțin 5 salariați (de orice categorie) și păstrează deschis stabilimentul, este obligat a plăti fiecărui salariat care are cel puțin 2 ani vechime în serviciul întreprinderii jumătate din

salariul cuvenit pe tot timpul concentrării. Aceasta însă numai pentru aceia cari au soție, copii sau alte sarcini familiare.

Pentru toate celelalte categorii de salariați, regimul rămâne neschimbat, și anume: pentru salariații cari nu au vechimea de 2 ani, dar mai mult de 6 săptămâni în aceeași întreprindere, continuă sau nu activitatea, dacă au obligații sau nu familiare, au dreptul la salariu pe 7 zile.

După terminarea concentrărilor, toate categoriile de salariați, conform art. 3 al. ultim, intră de drept în funcțiunile lor.

Camera de muncă atrage atențiunea tuturor patronilor de întreprinderi, că dispozițiunile de mai sus sunt absolut obligatorii fără nici o abatere.

Muzeul Bănățean asigurat pentru 10,000.000 lei

Timișoara, 14. — Primăria municipiului nostru a asigurat Muzeul Bănățean, care este proprietatea primăriei, pentru suma de zece milioane lei.

Pentru asigurarea muzeului a avut loc, deunăzi, o licitație publică la municipiu, la care s'au prezentat două societăți de asigurare: „Transilvania”, reprezentată prin d. Ernest Toth, și societatea de asigurare „Agronomul”.

Pentru asigurarea contra incendiului și contra furtului, în valoarea arătată mai sus, societatea „Transilvania”, a fă-

cut o ofertă pentru o primă anuală de 18.000 lei, iar „Agronomul” pentru o primă anuală de 15.847 lei.

În fața comisiei de licitații municipiului, cele două firme au făcut supralicității verbale. Licitația s'a adjudecat în cele din urmă, societății „Transilvania”, care și-a redus pretenția de primă la suma de 15.000 lei anual.

Fiind vorba de o licitație prin bună învoială, dosarul respectiv a fost înaintat ținutului care ca for tutelă, este chemat a aproba asigurarea făcută.

Ținutul a aprobat lucrări în valoare de opt milioane lei pentru municipiul Arad

Timișoara, 14. — Municipiul Arad a dat în întrepriză diferite lucrări de utilitate publică, în valoare de circa 8 milioane lei.

Prin darea în întrepriză a acestor lucrări, se rezolvă definitiv și chestiunea cafenelei Palace, care va fi renovată și va forma un local comun, — cafenea și restaurant, — cu fostul restaurant orășenesc.

În suma de mai sus, intră și repararea abatorului comunal dela Arad, lărgirea

trotuarului de pe bulev. Regina Maria și o morgă, care se va edifica în cimitirul „Eternitatea”.

D. dr. Bejan, viceprimar al municipiului Arad, s'a prezentat Miercuri dimineață în audiență la d. dr. Gh. Ciupe, secretar general al ținutului Timiș, care a aprobat darea în întrepriză a lucrărilor de mai sus și fixarea licitației publice, pentru ca punerea lor pe șantier să înceapă cât mai curând.

Între morile comerciale și cele țărănești

Timișoara, 14. — Ministerul de finanțe a intensificat controlul la impozitul pe cifra de afaceri a morilor mixte sau comerciale, și a dat o circulară prin care arată că va sancționa organele fiscale care nu au executat imediat la pistă conform legii morile ce nu au achitat impozitul pe cifra de afaceri, prevalându-se de faptul că au fost clasificate mori țărănești de către direcția valorificării grâului, deși macină nu numai pentru săteni — cum a admis ministerul pentru morile țărănești — ci și pentru alte persoane, sau pentru comerț.

Ministerul a invitat de asemenea organele în subordine ca acolo unde vor constata că sunt unele mori mixte sau comerciale care au și câte o moară așa zisă țărănească, pentru care însă nu achită impozitul pe cifra de afaceri, să se încaseze imediat drepturile fiscului conform legii, chiar dacă pretinsa moară țărănească ar fi complet separată prin gard sau altă despărțitură de morile mixte sau comerciale, sistemul acesta de separare fiind considerat de minister ca o formă de eludare și de fraudă.

Taxarea zdrențelor de lână

Timișoara, 14. — Ministerul de finanțe, constatând că unii comercianți de zdrențe, sau industriași cumpărători de zdrențe nu indică în facturi natura zdrențelor, mărșinindu-se a arăta numai obiectul confecționat din care provin, sustrăgând în felul acesta cantități importante de zdrențe și deșeurile de lână dela plata impozitelor pe cifra de afaceri, a dat organelor în subordine o circulară, arătând că nu pot fi scutite dela plata taxelor proporționale pentru

țesăturile și confecțiunile de lână decât zdrențele expres denumite în facturi ca fiind bumbac sau de mătase.

Toate celelalte zdrențe, precum și cele de lână, cărpele destrămate, deșeurile și rămășițele dela torcătoriile și țesăturile de lână, vor suporta taxele proporționale de 17.75 la sută cifra de afaceri, plus taxa F. A. N. și vor fi însoțite de bilete de liberă circulație, ca și lanurile brute.

Nouile formalități îngreuiază considerabil înscrierea firmelor la Registrul de Comerț

Timișoara, 14. — Nouile dispoziții legale asupra exercitării comerțului au îngreuiat de restricții speciale înscrierea în registrul firmelor dela Camerele de Comerț.

Scopul, laudabil, al acestei măsuri este purificarea comerțului de elementele de moralitate redusă și pregătire insuficientă cari s'au strecurat în corporație sub regimul vechi, prea liberal.

Aceste măsuri, sau mecanismul aplicării lor încă imperfect, au produs reducerea considerabilă a numărului firmelor înregistrate.

Astfel, la Camera de Comerț din Timișoara nu s'au înregistrat anul acesta nici o sută de firme individuale, pe când anul trecut (tot anul) s'au înregistrat 830. La firmele sociale scăderea este asemănătoare: 6 firme anul acesta, în 8 luni și jumătate, față de 43 anul trecut.

Numărul relativ al firmelor românești nu este nici el în creștere. Este chiar de temut ca, față de cerințele ridicate în ce privește pregătirea, să se găsească încă mai puțini Români cari să-și riște capitalul în întreprinderi comerciale.

Preczăm că obținerea unei înscrieri în Registrul de Comerț durează în medie trei luni. Credem că, în interesul însuși al scopului de atins, ar trebui examinat de aproape acest fenomen.

În ajutorul producătorilor de prune

Timișoara, 14. — Am arătat, eri, măsurile pe care rezidența regală a ținutului Timiș le-a preconizat pentru ajutarea producătorilor de prune din părțile de deal ale ținutului.

Ca o consecință a măsurilor luate de rezidență, se anunță că direcția monopolurilor și a alcoolurilor a încheiat o convenție cu societatea „Corvin” din Deva și cu d. Terentiu Mera din Arad, pentru a cumpăra 632 vagoane de țuică, la prețul de 4 lei gr. decal.

În acest preț, evident, nu intră și taxele legale, care se vor socoti separat.

Deoarece convenția de mai sus vine numai în ajutorul producătorilor de prune din județul Hunedara, rezidența regală a ținutului Timiș a intervenit ca asemenea convenții să se încheie și pentru județele Severin, Caraș și partea din Arad care nu gravitează spre Deva.

NUMEROTAREA FACTURILOR COMERCIANȚILOR EXPORTATORI

București, 14 (SIR). — S'a făcut cunoscut vânilor, că numerotarea facturilor comercianților exportatori este obligatorie, conform art. 27, alineatul ultim, din legea timbrului și începe cu nr. 1 la fiecare 2 Ianuarie al fiecărui an, conținând numerotarea până la 31 Decembrie. În cazul când vânilor le vor fi prezentate facturi nenumotate de către exportatori organele fiscale, înștiințate de vâmi, vor dresa procese verbale de contravenție conform art. 752 din legea timbrului.

MODIFICAREA LEGII PENTRU COMBATAREA SPECULEI

București, 14. — La Ministerul Economiei Naționale lucrează comisia de modificare a legii pentru combaterea speculei. Scopul acestei modificări este de a se potrivi actuala legislație comercială la situația pieții și la nevoile consumatorilor.

CONTROLUL MAGAZINELOR

București, 14. — Pentru normalizarea pieții, vor fi luate o serie de măsuri pentru controlul magazinelor, înlesnirea aprovizionării și deasemeni vor fi înăsprițe sancțiunile.

Masa în onoarea dlui ing. Calciaru

București, 14. (SIR). — Subsecretariul de stat al propagandei a oferit aseară la restaurantul Continental din capitală, o masă în cinstea d-lui ing. Calciaru, câștigătorul „Marelui premiu al Jugoslaviei” pentru mașini categorie sport. La masă au participat d-nii Eugen Titeanu, subsecretar de stat la propagandă, Victor Albotanu, directorul propagandei, etc.

Groznic accident de circulație în Capitală

București, 14. — Un groznic accident s'a întâmplat eri pe Calea Dorobanților, în fața pieții Confederației Balcanice. Muncitorul Petre Bugău, de 56 ani, a fost lovit de mașina care venea în viteză ne bună și aruncat la 10 metri, rămânând mort. Șoferul a gonit să dispără. Serviciul circulației a identificat mașina 10125, care a fost găsită în garaj, însă șoferul a dispărut.

Doi copii aprind casa părinților

București, 14. — În lipsa părinților de acasă, copiii Gheorghe de 5 ani și Luca de 3 ani, a locuitorului Niculae Sitaru, din Dumbrăveni, jud. Botoșani, a dat foc casei, din joacă cu cărbuni și tăciuni. Cu mare greutate locuitorii au scăpat copiii, însă întregul avut al locuitorului a căzut pradă flăcărilor.

O nouă mănăstire românească la Bicz

București, 14. — Joi 14 Septembrie, ziua Înălțării Sfintei Cruci, va fi așezată piatra de temelie a mănăstirii „Măci Domnului a tuturor mănăstirilor” la Bicz. Această operă e hărăzită să arate urmașilor noștri, recunoștință și dragostea ce am purtat Reginei Maria. Lucrările se execută sub supravegherea comisiei monumentelor istorice. La această punere de temelie vor participa și membrii guvernului.

În Capitală tramvaiele și autobusele au fost vopsite în culoare cenușie

București, 14. — MĂSURILE DE APĂRARE PASIVĂ SPORESC ÎN CAPITALĂ. ZI DE ZI: ERI, TRAMVAIELE ȘI AUTOBUZELE AU CIRCULAT ÎN NOUA LOZ HAINĂ CENUȘIE. S'A DOVEDIT CĂ ACEASTĂ CULOARE CAMUFLEAZĂ FOARTE BINE VEHICULELE. DEASEMENI POSTURILE DE BENZINA VOR FI VOPSITE ÎN ACEEAȘ CULOARE ÎNCHISĂ.

Lucrările grupului parlamentar dela Oslo

Bruxelles, 14. (Rador). — Comitetul permanent al statelor din grupul Oslo și-a terminat astăzi lucrările, la departamentul afacerilor străine. S'a dat presei următorul comunicat:

Comitetul permanent al statelor grupului Oslo s'a întrunit la 11 și 12 Septembrie și a procedat, cu concursul experților, la examinarea chestiunilor care figurau la ordinea de zi. Schimbările de vederi au avut ca obiect măsurile ce ar putea fi luate, din cauza războiului dus, în domeniul schimburilor comerciale. S'a realizat o completă identitate de atitudine între țările reprezentate.

Schimbul de populație

— soluție „modernă” a problemei minoritare

Este cu totul prematur să se încerce un pronostic asupra evoluției viitoare a hărții Europei după războiul care abia a început. Cert este numai că, oricare ar fi traseul liniilor materializate pe teren cu stâlpii de hotar, granițele statelor nu vor putea coincide cu granițele etnice, tot așa cum n'au putut fi aduse în acord perfect nici prin tratatele de pace din 1919.

Se preconizează dela o vreme o soluție pentru acest inconvenient: schimbul de populație. Evenimentele grave întâmplăte ulterior au împiedecat comentarea acordului de schimbarea populației intervenit între Germania și Italia în vara trecută. Prin transferarea în Reich a locuitorilor băștinași de rasă germană din Tirolul de Sud (Adige Superior), Führerul a căutat să elimine orice subiect de ceartă în viitor între cele două națiuni ale axei.

În același spirit s'a redactat desigur și punctul 9. al propozițiilor germane pentru o înțelegere în Polonia asupra Danzigului și asupra Coridorului: „În caz de retrocedare (prin plebiscit) a Coridorului la Reich, acesta se declară dispus să procedeze cu Polonia la un schimb de populație în măsura posibilităților oferite de Coridor.”

Nu se specifică în acest text dacă emigrarea locuitorilor se preconizează facultativă sau obligatorie. În convenția italo-germană se precizează că locuitorii germani ai Adigelui Superior au dreptul să plece, fără să fie obligați. În alte cazuri emigrarea este stipulată prin tratat ca obligatorie. Cel mai cunoscut caz de acesta este schimbul de populație greco-turc, hotărât prin convențiunea din 30 Iunie 1923, care forma parte integrantă din tratatul de pace dela Lausanne.

În virtutea acestui tratat, toți cetățenii turci de religie ortodoxă și toți cetățenii greci de religie mahometană își schimbau țara. Se lua evident religia ca semn al originii etnice. Se făceau câteva excepții, pentru Constantinople în special. Vr'o două milioane de oameni au trebuit să-și părăsească locul de băștină și să-și îngheteze rosturi noi. Un milion și jumătate de greci s'au stabilit în patria mamă, creind dificultăți insurmontabile guvernului și operelor de binefacere cari se însărcinaseră cu adăpostirea lor. Să ne amintim numai că Grecia avea abia 5 milioane de locuitori în acel timp!

Turcii fiind în majoritate agricultori, își regăseau cu ușurință condiții de existență satisfăcătoare în locurile de colonizare. Grecii, în majoritate comercianți și industriași din Asia Mică, nu puteau tot așa de ușor să-și facă rosturi noi.

Multe suferinți a costat această migrare modernă a popoarelor, în schimb însă avantajele politice rezultate au fost imense. În 1930 s'a semnat un tratat greco-turc, care a consacrat prietenia celor două țări, scăpate de iritanta problemă a minorităților etnice.

Încurajată de acest succes, Turcia a promovat în ultimul timp întoarcerea în țară a tuturor Turcilor din Balcani. Se știe că din Dobrogea românească ple-

că mii de Turci în fiecare an în cadrul acestei acțiuni. Pentru 1939 se prevede plecarea a 3400 turci din România și a 11.290 din Bulgaria. Aceste plecări sunt reglementate prin convențiuni, ca cea din 4 Septembrie 1936 cu România.

Aceste migrațiuni facultative nu sunt menite să reducă minoritățile rămase iredente, ca schimbul de populație greco-turc sau ca cel italo-german. Turcia tinde mai de grabă să colonizeze în regiunile rar locuite ale Traciei și Anatoliei elemente etnice prețioase, amenințate altfel de dispariție. Este ceea ce se face și în România, pe scară mai mică, prin colonizarea macedonenilor în Dobrogea.

Migrațiunile facultative, în condițiuni fixate prin tratat, sunt frecvente în istoria Balcanilor. Să nu se creadă totuși că ele sunt o exclusivitate a lor sau, mai ales, o noutate. Pacea Westfalică, în 1648, care termina războiul de 30 de ani printr'un tratat între Germania, Franța și Suedia, consfințind eșecul Austriei de a unifica Germania, cuprindea o clauzulă de emigrare facultativă a minorității religioase. Tratatul dela Ryswik, în 1697, stipulează asemenea dreptul de opțiune a locuitorilor orașului Strasbourg care se ceda Franței.

Se mai pot cita alte tratate de pace, dela capitularea dela Arras, tratatele dela Zürich, Viena și Frankfurt, până la tratatele de pace din 1919. Condițiile variază. De obicei „optanții” trebuie să emigreze într'un termen fixat, proprietățile lor imobiliare pot să le păstreze câteodată, după alte tratate trebuie să le lichideze. Scopul e mai totdeauna compensarea împărțirii imperfecte a regiunilor cu populație mixtă.

Actualitatea considerațiilor de mai sus ar putea fi trasă la îndoială, fără unele voci cari propun un schimb de populații româniști. Ziarul sârbesc „Dan” din Novisad a sugerat recent — după cum aflăm din „Le Temps” — să se prevină conflictele cu vecinii Jugoslaviei prin schimburi judicioase de populații. „Dan” vedea realizabilă operația atât cu Germania, cât și cu Ungaria și România.

Examinând mai de aproape propunerea, apar numeroase avantajii pentru noi. Minoritatea noastră sârbească e mică. În schimb am putea obține imigrarea voluntară, însă a cărei propagandă ar fi desigur liberă, a fimocenilor. Pentru această masivă populație românească, s'ar prezenta astfel prilejul unei renașterii naționale.

Extinzând propunerea de schimbare a populațiilor și pe celelalte popoare vecine, am putea să vedem pelcând mulți Unguri, Bulgari, Ucraineni, Ruși — în locul cărora ar veni Români ungureni, timoceni (din Bulgaria), transmistrieni. Statistica minorităților s'ar ameliora considerabil, iar față de populațiile ologene rămase spontan s'ar putea duce o sinceră politică de asimilare. Singura soluție definitivă a problemei minoritare nici nu poate fi alta, decât eliminarea inasimilabililor și asimilarea celor cu rădăcini în pământul nostru!

Nicolae Ivan

Noul președinte al Eforiei cursurilor de ucenici din Timișoara

— Inscriserile la cursuri au fost re'uate —

Timișoara, 14. — Eri a avut loc o nouă ședință a Eforiei cursurilor de ucenici din localitate. Cu acest prilej s'a procedat și la alegerea noului președinte al Eforiei.

În această privință suntem datori cu câteva lămuriri. Conform legii, președinte de drept al Eforiei este primarul municipiului. Acesta însă poate delega o altă persoană care să-l reprezinte, dar în acest caz se procedează la alegerea unui alt președinte.

Cu respectarea acestor dispozițiuni s'a procedat eri la alegerea unui nou președinte în persoana d-lui dr. Ioan Doboșan, fost vice-președinte. Aceasta deoarece d. primar dr. Emil Țieranu, a delegat în locul d-sale pe lângă Eforie pe d. dr. Ioachim Miloia, șeful serviciului cultural al municipiului, care a fost ales vice-președintele Eforiei. Cassier a fost ales d. prof. Drăgulescu.

Deasemeni s'a ales o comisie de verificare și recepționare a tuturor lucrărilor, în cari intră și cererile candidaților în posturile de profesori. Această comisie se compune din d-nii: dr. Ioan Do-

boșan președinte, dr. Ioachim Miloia și prof. Drăgulescu, membrii.

După aceste alegeri, d. prof. Gh. Coman, directorul substituit al cursurilor, a comunicat că în urma intervenției telegrafice făcute pe lângă d. ministru Mihail Ralea, Ministerul Muncii a dispus să se continue totuși înscrierea ucenicilor la cursuri. Putem trage concluzia de aici că Ministerul este în căutarea soluției ca școala să-și poată începe cursurile.

Eforia, este pusă în fața unei greutăți, deoarece sunt peste 100 cereri, atunci când ideal ar fi să activeze cel mult 40—45 profesori la un total de circa 1500 de ucenici și ucenice.

Cererile solicitanților, au fost întâi trecute printr'o comisie compusă din d-nii Sabin Evuțianu și Gh. Botez inspect. gen. al Muncii.

Rezultatele se vor ști abia peste două zile.

În continuare s'au discutat diferite chestiuni de ordin administrativ cu privire la cursuri.

Au început ploile în Polonia

Armata motorizată germană va înainta greu de acum înainte

Consulul Angliei din Praga e prizonierul poliției secrete germane

Londra, 14 (Rador). — Reuter: în cercurile militare britanice se consideră că înaintarea repede a germanilor în Polonia, de câte 20—30 km. pe zi, trebuie să pună în primejdie comunicațiile cu spatele.

Această înaintare repede trebuie să îngreueze mult și aprovizionarea cu combustibil a diviziilor motorizate. Acest fapt va aduce întârzieri, care vor putea fi folosite de poloni pentru a-și organiza liniile de rezistență.

La Londra domnește îngrijorare, cu privire la soarta unităților polone închise în buzunarul dela Posnan.

„Daily Mail” anunță că după trei luni de secetă, azi a căzut pentru prima oară ploaie în Polonia. Această ploaie a adus turburări înaintării diferitelor vehicule motorizate ale armatei germane.

La ambasada Poloniei se declară că aceasta este semnul că începe anotimpul ploios în Polonia. Acest anotimp ploios a produs mari neplăceri pe vre-

muri și campaniilor lui Napoleon.

INSCRIEREA VOLUNTARILOR CANADIENI

Ottawa, 14 (Rador). — D. Hackenzie King, prim ministru Canadei a anunțat în Camera Comunelor că s'a înființat un birou pentru primirea cererilor de voluntari bărbați și femei cari doresc să servească armata în marele războiu.

CONSULUL ANGLIEI DIN PRAGA, PRIZONIERUL POLIȚIEI SECRETE GERMANE

Londra, 14 (Rador). — DAILY EXPRES' ANUNȚĂ DELA CORESPONDENTUL DIN PRAGA, CĂ POLIȚIA SECRETĂ TINE PRIZONIERI PE CONSULUL ANGLIEI ȘI MEMBRII FAMILIEI ACESTUIA.

NOI LEGI ÎN ANGLIA RELATIVE LA STAREA DE RĂZBOIU

Londra, 14 (Rador). — Redactorul politic al ziarului „Financial Times”, anunță astfel ordinea de zi a Camerei Comunelor de Miercuri: D. Chamberlain face o expunere despre desfășurarea ostilităților.

Cuvântarea primului ministru va fi în legătură cu o moțiune de amânare a parlamentului. Această procedură face posibilă o discuție generală, însă guvernul speră că discuția să fie scurtă.

Parlamentul se va ocupa deasemeni, de votarea unor noi legi relative la starea de război, controlul muncii, etc. Lucrările Camerei vor dura și Joi, după care cele două Camere vor lua vacanță.

Din nevoile comunei Nadăș

Un preot cu grijă de comuna pe care o păstorește, — e vorba de comuna Nadăș din plasa Receaș — a înaintat prefecturii județului Fântâna-Torontal un memoriu, arătând nevoile acestei așezări de români, mai săracă decât altele și care n'a putut să realizeze cu mijloace proprii, anumite dezerate imperioase.

Se cerea, în primul rând, în amintitul memoriu, ajutor în natură pentru drumul Nadăș—Herneacova, adică piatră pentru întreținerea lui. Apoi, un sprijin bănesc pentru repararea bisericii ortodoxe române, a săliilor de învățământ dela școalele primare Nr. 1 și 2, ultima fiind proprietatea bisericii.

Pentru plantarea pășunii comunale, se cere dela pepiniera statului 1000—2000 buci de nuci, ca astfel să fie sporite veniturile comunale.

Deasemeni, localul primăriei nefiind responsabil, în starea de acum, amenajarea și repararea lui s'ar impune de urgență.

Supunem atenției d-lui prefect al județului doleanțele populației din Nadăș, spre a le cerceta și apoi, în limita posibilităților, să găsească un mijloc pentru soluționarea lor.

Anunț

Cine dorește să lucreze pentru armată cămăși și ismene din material croit gata plătindu-i-se 9 lei de cămașă și 6 lei de perechea de ismene, este rugat să se prezinte la Cercul de Recrutare pentru a se anunța.

Se dă așa de cusut și nasturi
Comandantul Garnizoanei
Timișoara
Lt-Colonel: Năstureș C.

TEATRUL COMUNAL

Sâmbătă 23 Septembrie ora 9, seara

Sub înaltul patronaj al Excelenței Sale Dl. Dr. Alex. Maria
Rezident Regal al Ținutului Timiș

Sedința Literară dată de marele romancier

IONEL TEODOREANU

despre:

Cum am scris Medelenii

Biletele de pe acum la Librăria Cartea Românească și Sala Teatrului

SPORT

CUM A FOST

Matchurile de Duminică, consumate în cadrele Diviziei B. nu au putut produce încă o clarificare din cece privește șansele. După etapa a doua Vulturii, Chinezul și Electrica se găsesc în fruntea clasamentului cu egalitate de puncte, iar Gloria din Arad, care a fost considerată ca favorita seriei nu a putut acumula nici-un punct și trebuie să se mulțumească cu un loc către sfârșitul clasamentului.

Calitatea partidelor disputate a fost mediocră, echipele furnizând jocuri pline de greșeli, în cari pe locuri s'a folosit mult și pasiunea forței brute în loc de a pregătire tehnică și tactică. Astfel fiind, perspectivele unei clarviziuni este foarte mult îngreunată, căci dacă nu se va schimba atitudinea combatanților nu se va schimba, vom avea ocazie să vedem multe eliminări, pedepse și răniri de jucători. Și cum echipele nu prea au jucători mulți, matchurile vor procura și în viitor surprize, în cece privește rezultatele, determinate de oscilațiunile capacităților și posibilităților echipelor.

Cele trei matchuri amicale pe cari le-au disputat grupările din prima Divizie, ne-au pus din nou în nedumerire.

Camt și Amefa au câștigat la scor în campania unor odversari de talie modestă. Totuși, echipele lor jucând în formație de

championat, au putut profita s.m.titor nu numai pentru că aceste matchuri au ajutat la încheierea formației ei și pentru că asemenea victorii au repercursiuni favorabile și asupra moralului cu care vor juca în viitoarele matchuri.

Matchul dela Reșița a produs două surprize: prima a fost neapărat înfrângerea prin cele șapte goaluri pe cari le-a primit Ripensia, iar a doua formația timișorenilor.

Ripensia este într'o perioadă critică în cece privește jucătorii, și nu se poate decide în mod definitiv ce formație să utilizeze în viitorul campionat. E cert că juniorii cari au fost încercați în ultima vreme pot face față cerințelor, însă formația remaniată prin introducerea lor trebuie să primească o sudură, căci fără o coeziune randamentul echipei nu poate fi suficient.

Și tocmai pentru acest considerent suntem nedumeriți. De ce Ripensia schimbă mereu formația, când juniorilor — desemnați pentru a juca în campionat — le trebuie neapărat ocazii ca să-și însușească cele necesare pentru a se putea adapta echipei.

Reșițenii au jucat în cea mai bună formație a lor, și pe lângă o victorie răsunătoare, asupra Ripensiei, au avut o ocazie excelentă de a face ultimele retușări în formație.

Ce va fi Duminică

După pauza de două săptămâni, impusă de pregătirea matchului cu Jugoslavia, Divizia Națională A. reintră în activitate, astfel că fotbalul românesc va cunoaște animație generală în toate categoriile.

În Divizia A. echipele noastre susțin matchuri grele, căci atât întâlnirea Ripensia—UDR. cât și Amefa—Juventus și să nu mai vorbim de Venus—Camt, sunt partide foarte importante și vor pune la grea contribuție combatanții.

Cea mai grea misiune o are desigur Camt, care va trebui să dea replică campionilor naționali la București. Timișoreni s'au pregătit intens pentru aceasta partidă și vor alinia formația întărită cu Bindea și cu

Hoffmann, care a trecut dela Chinezul.

În Divizia B. se va disputa chiar derbyul seriei între Chinezul și Vulturii din Lugoj, căci Gloria având până acum deja două partide pierdute, a fost — sperăm numai deocamdată — eliminată din lupta pentru șefie.

Gloria va face prima deplasare ca să se răfuiească cu Jiul, iar Electrica va juca la Mediaș cu Sparta, care va încerca pe teren propriu ca să mai oprească avalanșa de goaluri cu care au fost înzestrați.

Categoriile inferioare din Timișoara și Arad vor fi reprezentate prin matchuri echilibrate și numeroase. La fel și la categoria juniorilor și ptiților.

Periculoși infractori

arestați de poliție pentru furt de ghetete

Timișoara, 14. — Circumscripția de poliție Fabrică a înaintat chesturii, în stare de arest, pe indivizii Fridrich Gundhart și Fridrich Wagner, de fel din Brașov, str. Avram Iancu 40, pentru faptul că în ziua de 11 Septembrie au furat două perechi de ghetete dela ucenicul Ventzel Emeric, cu serviciul la magazinul de ghetete „Kopacska”, din piața Traian.

Individul Gundhart zis Fritz, este un vechiu și periculos infractor, originar din Sibiu, cu domiciliul actual în Bucu-

rești, str. Octavian Goga 7.

Numitul e urmărit de mai multă vreme, prin Buletinul direcției generale a poliției, fiind lansate în contra lui două mandate de arestare: unul pentru o condamnare de 2 ani închisoare și 2000 lei amendă, iar altul pentru o condamnare de 1 an închisoare și alte 2000 lei amendă.

Cu actele dresate, după cercetările făcute la biroul judiciar de d. comisar Adamescu, numiții au fost înaintați parchetului.

MICA PUBLICITATE

Folosiți mica publicitate a ziarului „DACIA”
Costul unui cuvânt este 1 leu, minimum 10 cuvinte

Doi elevi sau elevi primesc cu toată întreprinderea. A se adresa: Alexandrina Baba, II, Str. Joffre Nr. 10.

Cumpăr costume barbatescu uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea nu le cumpăr, dar în urma unei cărți postale sau aviz telefonic (12-14) mă prezint imediat. Schönbrunn, Timișoara II, Piața Traian 2, etaj I. 2.

PROFESOARA DIPLOMATĂ prepară în ore particulare limba germană, engleză, franceză, latină, greacă și română, deasemenea și stenografia română și germană. Circ. III, Bulev. Carol I. No. 7, etaj II, usa 9.

Domnișoară, pricepută și cu multă practică, caută angajament de caserită, ori unde. Cunoaște la perfecție trei limbi. Pretențiuni modeste. Adresa la ziar.

CRONICA ARADULUI

O tânără femeie a încercat să se sinucidă.

Arad, 14. — Tânăra femeie, Maria Marcuș, de 23 ani, de profesiune muncitoare și cu apartinența la Arad, a încercat să se sinucidă, pe când ai casei nu se aflau în localitate în următoarele împrejurări: Eri noapte părinții lui Maria Marcuș au plecat din Arad într'o comună din vecinătate pentru niște treburi personale. Noaptea Maria Marcuș s'a trezit din somn și a luat o cantitate mai mare de luminal, pe care nu se știe de unde a procurat-o și apoi s'a culcat iarăși în pat. Ce s'a petrecut între nu se știe, doar atât că dimineața când au sosit ai casei au găsit-o în nesimțire. Părinții au dat imediat alarma chemând salvarea, care a transportat pe sinucigașă la spitalul județan unde i s'au dat primele îngrijiri din partea medicilor de serviciu. Poliția a introdus o anchetă spre a stabili răsunderile. Până în prezent nu se știe nimica precis, dat fiind că sinucigașa n'a putut fi încă audiată.

Accident de circulație pe șoseaua Arad-Timișoara

Arad, 14. — Fiind chemat la concentrare la una dintre unitățile din Timișoara inginerul Ștefan Tüdös, acesta a plecat din localitate cu mașina sa de sport în societatea șoferului Ioan Vinckler. L-a volan a luat loc însuși inginerul care este un pasionat conducător de automobile. Ajungând lângă Vinga la cotitură mașina s'a izbit puternic de un copac ce se afla pe marginea șoselei, provocând răsturnarea mașinei care a acoperit pe cei doi ocupanți. Pentru un moment totul a rămas nemișcat. Se credea că cei doi călători s'au ales cu grave răni, ori ceva mai grav. Datorită însă unor împrejurări cu totul nedesluite, nici șoferul și nici inginerul n'au suferit nimica mai grav, înafară de o spaimă strașnică. Cel dintâiu care s'a ridicat din mașină a fost șoferul care a ajutat apoi ca și stăpânul său să se pună pe picioare. Mașina este grav avariata și numai poate fi întrebunțată.

I-a fracturat mâna.

Ura dintre oameni nu duce niciodată la bun sfârșit, la fel acum cearta dintre Nagy Ioan din strada Nouă-Gaiu și Iosif Földi, din strada Livezilor. Cei doi inși întâlnindu-se pe stradă s'au luat la ceartă pe o temă foarte veche și din vorbă în vorbă s'au încăerat la bătaie. Nagy Ioan având în mână un baston, l-a izbit atât de puternic peste braț încât l-a fracturat în două. Fiind anunțată poliția și salvarea, pe cel rănit l-au internat la spital, iar pe agresor l-au dat pe mâinile autorităților care au deschis o anchetă spre a stabili felul cum s'a întâmplat agresiunea.

Recensământul copiilor până la 7 ani

Timișoara, 14. — Primăria municipiului Timișoara, ne trimite următorul apel către populația municipiului, cu rugămintea de a-l publica:

Astăzi, când din punct de vedere al apărării pasive, întreaga lume, face cele mai intense pregătiri, când știut este că războiul modern primejduiește prin bombardamente aeriene, nu numai armatele de pe front, ci și populația din interiorul țării, avem cu toții datorită să colaborăm la toate lucrările menite să pună la adăpost populația civilă, între cari primii trebuie să fie copiii mici.

În vederea pregătirii acestor lucrări, s'a luat ca primă măsură, conscrierea tuturor copiilor până la etatea de 7 ani.

Astfel au procedat toate statele mari, ca: Franța, Anglia, Germania și altele, cari astăzi se găsesc în război.

În consecință:

Invităm

stăruitor pe toți părinții copiilor până la etatea de 7 ani, cari domiciliază pe raza

Au furat 16 mii lei.

O nouă lovitură au dat spărgătorii dela Arad. Cu chei false au intrat în locuința lui Ilica Petru, din strada Ghiza Birta 18, de unde au furat suma de 16 mii lei, pe când proprietarul nu se afla la locuință.

La liceul industrial de fete din Arad sunt mai multe locuri libere.

Direcțiunea liceului industrial de fete din localitate ne informează că la această școală sunt mai multe locuri libere în clasele inferioare și câteva în cele superioare. Doritorii de a-și înscrie fetele la acest liceu se pot informa la direcțiunea școlii în orele oficiale dinainte și după masă unde vor primi toate deslușirile necesare.

Și-a injunghiat prietenul.

Între Levai Matei și Stoicu Gheorghe, ambii din Arad exista de vreme mai îndelungată o bună prietenie. Nu se știe precis din care motive s'a iscat între cei doi tineri un violent atac de cuvinte care s'a terminat cu internarea la spitalul județan a lui Stoicu Gheorghe, care a fost injunghiat de adversarul său pentru motive ce nu sunt încă desvăluite. Starea celui străpuns de cuțitul este foarte gravă, iar agresorul se află în arestul preventiv al tribunalului din localitate unde se continuă ancheta pentru cele întâmplate. Se știe doar atât că cei doi indivizi se aflau într'o cămărușă, unde au consumat mai mult alcool, care se prea poate să fi fost și ade-vărata cauză a certei cu toate urmările ei neplăcute.

Servitoare hoată înainta poliției.

Din partea locuitorului Klein Alexandru din strada Gh. Lazar 23, s'a făcut reclamație împotriva servitoarei sale pe nume Susan Irina, pentru că aceasta i-ar fi luat din locuință mai multe obiecte casnice, haine și bani. Pagubele anunțate sunt de lei 6700. S'a deschis o anchetă pentru verificarea reclamațiunii prezente, servitoarea hoată fiind învințată să se disculpe.

Svabi hoți.

Organele de control ale poliției din localitate au fost înștiințate că în Aradul nou s'a comis un furt la locuința lui Kohut Adalbert, din Calea Banatului No. 69. Din cercetările introduse s'a stabilit că autorul furtului este un oarecare Gissele Iohan de origine tot din Aradul Nou, care cu niște chei false s'a introdus în locuința reclamantului de unde a furat, o sobă de tuci, una de teracotă, un spălător de faianță și o ruletă de la fereastră, a căror valoare efectivă s'a ridică la frumoasa sumă de lei zece mii. Hoțul a fost arestat de către poliție și dat în judecată.

Municipiului Timișoara, ca să se prezinte dela 14 până inclusiv 17 Septembrie între orele 7.30—1.30 și în zilele de lucru și după masă dela 16—20, pentru a face conscrierea tuturor copiilor până la etatea de 7 ani, la sectoarele administrativ din Cartierul în care domiciliază și anume:

- cei din Cetate la sectorul I. administrație, Primăria, Etaj II, usa 106;
- cei din Fabrică la sectorul II. administrație, Circ. II, Str. Str. Cantacuzino 4;
- cei din Elisabetin la sectorul III. administrație, Circ. III, Piața Lahovari 2;
- cei din Iosefin la sectorul IV. administrație, Circ. IV, Str. I. Văcărescu 1;
- cei din Mehala la sectorul V. administrație, Circ. V, Piața Avram Iancu 16.

Adresăm acest apel tuturor părinților care își poartă la suflet grija viitorului copiilor lor.

Primar: (ss) Dr. Emil Tieran. Secretar general: (ss) Dr. N. Tăbă

Șeful Biroului MONT: (ss) Dr. Dimitrie Roman.

INFORMAȚIUNI

Istoricul zilei

— La 15 Septembrie 1521 a fost înmormântat Neagoe Basarab în mănăstirea dela Curtea de Argeș.

— La 15 Septembrie 1589 Henric IV. de Bourbon bate Sfânta Ligă și armatele lui Filip II. la Arques.

— În 15 Septembrie 1774 deputațiunea Aulică prezintă planul școlilor rurale din Banat.

— La 15 Septembrie 1812 Napoleon I. cu armata sa intră în Moscova, care ardea de focul pus de oamenii guvernatorului rus Rostopșin.

— În 15 Septembrie 1906 s'a pus în vânzare pentru trei zile o serie de timbre la București, în legătură cu marea expoziție din anul anterior. E de amintit că timbrele au fost în număr de 15.000 între 3 bani și 3 lei, seria întregă costa doar 9,50 lei.

— În 16 Septembrie 1396 a fost crunta bătălie dela Nicopole, în care aliații sunt înfrânți de Balazid.

— La 16 Septembrie 1848 s'a încheiat pacea dela Linz între Racoți și Turci.

— În 16 Septembrie 1769 armata rusească comandată de baronul de Elmp intră în Iași, din care alungă hoardele turcești.

— În 16 Septembrie 1848 s'au strâns la Brașov mai multe mii de români care-au trimis doi delegați la Cluj, care să se ceară eliberarea din temniță a lui Mihail și a preotului Ștefan Băntu și totodată să obțină aprobarea pentru înțelegerea unui congres național.

— În după masa zilei de 16 Septembrie 1895, în urma unui ordin telegrafic întemnițați în cauze Memorandului au fost eliberați. (Dr. Ioan Raftu, Dr. Vasile Luca, Iuliu Coroianu, Dr. Teodor Mihail, Gerasim Dumăde, Aurel Suciu, Rubin Patifia, Dr. D. P. Barcan și Dom. Comșa, ceilalți condamnați și-au îndeplinit pedeapsa, doar Septimiu Albini a trecut munții în Regat.)

— În 16 Septembrie 1868 s'a convocat congresul național bisericesc din Ardeal, în care s'a votat statutul organica sancționat la 28 Mai 1869.

— În 16 Septembrie 1903 moare marele romancier francez Emil Zola, asfixiat cu gazul de luminat, în timp ce dormea. E de amintit că soția lui Zola și un câțel care se afla în aceeași cameră, au scăpat cu viață.

Dr. George Popovici. „Ist. Rom. Bănărești” p. 331.

P. C. MILOȘ

— D. dr. EMIL ȚIERANU, primarșef al municipiului Timișoara, pleacă azi, Joi la amiază, cu trenul Simplon, la București, unde a fost chemat telegrafic. D-nea rămâne în capitală timp de trei zile. Cu prilejul acestui drum la București, d. primarșef se va interesa la forurile competente și de modalitatea procurării măștilor de gaze pentru populația civilă. Intenția primăriei este ca, dacă există posibilități în acest sens, măștile necesare populației civile să fie procurate și distribuite prin organele primăriei. Dacă acest plan ar reuși, populația ar fi scutită de concurența interesată a firmelor cari se ocupă cu vânzarea de măști, iar pe de altă parte ar fi scutită de o grijă importantă în zilele de azi, când fiecare află din instrucțiile organelor de apărare pasivă că are nevoie de o mască contra gazelor, dar foarte puțini știu de unde și în ce condițiuni să procure această mască.

— Liceul industrial de Construcții Civile și Edilitare din Timișoara face cunoscut că reinscrierile în clasele VI-a, VII-a, VIII-a și înscrierile pentru examenul de admitere în clasa V-a, se primesc zilnic până la 30 Septembrie a. e., în clasa V-a sunt vacante 40 de locuri. Examenale de corectură se vor ține între 28—30 Septembrie a. e. Cursurile vor începe; practice pe ziua de 10 Octombrie, iar teoretice pe ziua 15 Octombrie a. e. Alte informații și prospecte la Direcțiunea Liceului, în Timișoara, L. str. Spiru Haret Nr. 1 (Auto-Club).

— REDACȚIONALE. MAINE FIIND SĂRBĂTOARE, ÎNALTAREA SFINTEI CRUCI. NUMĂRUL VIITOR AL ZIARULUI NOSTRU APARE SĂMBĂȚA LA ORELE OBISNUITE.

— Începerea Pregătirii Premilitare. Comunicatul Subinspectoratului P. P. din Timișoara. În conformitate cu ordinul Inspectoratului General al Pregătirii Premilitare Nr. 4.078/939, cu începere dela 17 Septembrie a. e. ora 7 începe din nou instrucția premilitară pe anul 1939/1940. Toți tinerii premilitari, născuți în anii: 1918, 1919 și 1920, sunt obligați a veni regulat la instrucția premilitară. Domnii Directori de fabrici și patroni sunt rugați a-i trimite regula instrucție în fiecare Duminică, pentru a nu suferi consecințele legii. Tinerii premilitari din Subcentrul Sportiv se vor prezenta la instrucție în ziua de 16 Septembrie 1939, ora 14.30, la Luna-Pare. Tinerii premilitari din Municipiul Timișoara, se vor prezenta la instrucție în ziua de 17 Septembrie 1939, ora 7, la Luna-Parc.

— UN VOIAJOR BRUSCHEAZĂ UN SERGENT DE POLIȚIE. Cu actele dresate a fost înalțat ori parchetului voiajorul Gheza Rabinovici, care în ziua de 12 Septembrie a bruscat și lovit pe sergentul de poliție Constantin Daminescu, în exercițiul funcțiunii.

— Breșla Funcționarilor Particulari aduce la cunoștința funcționarilor particulari și angajaților comerciali din Timișoara că la 1 Octombrie a. e. va începe un curs seral gratuit de limba română sub conducerea unui profesor de specialitate. Înscrierile se pot face la secretariatul Breslei, Timișoara I, str. Eminescu 5, etaj I între orele 9—13 și dela 17—21. Telefon 12—75.

— Dr. Rona, internist și specialist pentru plămâni și-a luat consultațiile. Bul. Duca 3. Telefon 16—29.

— DOI EXCROCI ÎNAINȚAȚI PARCHETULUI. Individizii Iacob Gheorghe și Wagner Antoniu zis Toni, cunoscuți infractori recidiviști, au fost înaintați azi parchetului. În cursul cercetărilor făcute la poliție, de către d. comisar Adamescu dela biroul judiciar, s'au stabilit următoarele: În zilele trecute, numiții dându-se drept plutonieri, au înșelat pe soldatul Cîmbota Ștefan cu suma de 150 lei, în gara Domnița Elena, promițându-i că-i vor scăpa dela concentrare, dându-i bilete de lăsară la vatră. Excrocii nu s'au mulțumit numai cu atât, ci în timpul nopții, când soldatul dormea, i-au mai luat și 230 lei, singurii bani ce-i mai avea asupra sa. Primul dintre excroci, Iacob Gheorghe, a fost condamnat până acum de 2 ori: odată la 6 luni și apoi la 2 ani, pentru exerocherie și fals în acte.

Știri școlare

— La 15 Septembrie a. e. orele 12, Comisia Medicală de pe lângă Inspectoratul Școlar al Ținutului Timiș, compusă din d. Dr. Pleșa, președinte, membrii d-na Dr. Elena Cioflec și d. Dr. Isaia Popa, se va întruni, spre a vizita pe cei ce au cerut comenzi medicale.

— D. Inspector al Învățământului Primar Pavel Jumanca, e călătorit la București pentru stabilirea Centrelor Practice la Școlile Primare din Ținut. Aceste centre vor activa în comunele cu populație mai mare, precum și în centrele mai importante. Cursurile vor fi frecventate de elevii din clasele 5—6—7, unde își vor însuși cunoștințe practice, de gospodărie, lucru manual, agricultură, etc.

Aceste cursuri vor fi urmate și de elevii din satele învecinate Centrelor cari se vor deplasa în condiții ce urmează să fie stabilite.

— Starea civilă. Născuți: Ioan Dermuth, Iosif Unk, Iacob Weiss, Suzana Weiss, Elisabeta Balog, Teresia Kecskeméti și Ana Sârban, în total 7, din care 3 fără tată. Morți: Zimer Desideriu, agricultor, 56 ani.

— CIOCNIRE ÎNTRE UN AUTOBUS ȘI O MAȘINĂ. Eri după amiază la orele 14, autobusul de curse C. F. R. nr. 15.125 B s'a ciocnit în piața Mărășești, cu automobilul nr. 1737 Tmș. condus de șoferul Kregeli Ioan, din Sănnicolău-Mare. Automobilul nr. 1737 Tmș. s'a ales cu stricăciuni, rupându-i-se aripa stângă. Accidente de persoane n'au fost.

— Pungași arestați. Organele poliției au înaintat parchetului pe indivizii Voican Ioan și Pețian Ioan, care împreună cu Lorenz Ernest au furat un coș cu lucruri dela concentrașul Franz Range.

— Hoț prins când încerca să fure. Azi a fost înaintat poliției individul Székely Ștefan, fără domiciliu stabil și fără ocupație, pentru că în noaptea de 12—13 Iulie, la orele 1, a fost surprins de panchicul Iosif Markovici, în timp ce escadala gardul în curtea fabricii de ghete „Turul”, cu intenție de furt.

— Compunerea Camerei de acuzare de pe lângă Curtea de Apel din Timișoara. Pe baza dispozițiilor art. 45 din legea pentru organizarea judecătorească, ministerul justiției a delegat la Curtea de Apel din Timișoara, să formeze Camera de acuzare a Curții de Apel pe următorii consilieri, d-nii: Mircea Antoniu, Dimitrie St. Dumitrescu și Ștefan Isacu.

— Dr. Hirsch Alexandru, specialist în boli de piele, venerice urinare și-a reluat consultațiile. Raze röntgen (x) și ultrascurte. Bul. Ferdinand, Casa Palatului. Tel. 24—26.

Măsurile luate de Ministerul Educației Naționale

în vederea funcționării școlilor pe toată durata concentrărilor

Deși o însemnată parte a profesorilor titulari și suplinitori este chemată la concentrare se impune totuși ca școala să funcționeze în condițiunile cele mai bune posibile.

În vederea acestora se vor folosi toate mijloacele ce stau la dispoziție în localitate:

a) Corpul didactic (bărbați și femei) rămasi pe loc, vor sta la dispoziția școlii în tot timpul ce se va dovedi necesar făcând abstracție de obligația lor de ore.

b) În localitățile în cari funcționează mai multe școli de grad secundar repartizarea corpului didactic se va face într'un consiliu al directorilor în care se

va căuta ca să se asigure pentru fiecare școală de grad secundar același randament de funcționare cu corpul didactic din localitate fără a se mai ține seamă de încadrări, obligație de ore și sex.

Dupăcum s'a comunicat și profesorii suplinitori nou numiți și concentrați trebuiesc supliniți din oficiu, iar mijloace financiare peste acele ale bugetului cunoscut nu se pot pune la dispoziție.

Cu toate acestea nu ne îndolm că întreg corpul didactic rămas la școală — bărbați și femei — nu vor cruța nici un efort pentru a suplini în întregime pe colegii chemați a-și face datoria în altă parte.

Marina germană a încetat să existe

Nu poate fi vorba de pace atât timp cât trupele germane sunt pe teritoriul polon

Londra, 14 (Rador). — Times publică un articol de fond consacrat situației generale. Își exprimă părerea că deși trupele germane au înaintat în Polonia, calculele național-socialiste asupra rezultatelor politice ale acestei înaintări sunt de pe acum iluzorii, întrucât nu poate fi vorba de pace atât timp cât trupele germane se vor găsi pe teritoriul polon.

„Germania — scrie Times — nu are credit nici material, nici moral. Ea posedă prea puține devize efective, fiind astfel redusă la ceea ce poate să producă și să exporte pe baza schimbului.” Ziarul termină arătând, că marina germană a încetat să existe și că submarinele germane se bucură de ultimele lor zile frumoase.

Führerul anunță că va ataca și orașele deschise

Populația civilă a orașelor se luptă cu inverșunare cauzând mari pierderi armatelor germane

Berlin, 14. (Rador). — D. N. B. transmite: Căderul general al Führerului comunității: Necent s'au înmulțit cazurile în care guvernul polon și autoritățile militare au îndemnat populația orașelor deschise să reziste trupelor germane ce pătrund în împrejurimile orașelor, satelor și piețelor. La Varșovia, populația a fost invitată de postul de radio polonez, precum și prin manifeste și apeluri, să ia armele. Orașul a fost atacat de artileria polonă.

Comandamentul superior al armatelor germane comunică în această privință: Atenția extraordinară din partea artileriei și aviației germane față de orașele și satele des-

chise, se bazează pe condiția preliminară că nici adversarul să nu facă din ele un câmp de operații militare. Dat fiind faptul că Polonia fără a ține seamă de propria sa populație, a călcat acest principiu, forțele armatei germane vor înfrânge de azi înainte, prin toate mijloacele, rezistența în aceste localități. Aviația și artileria grea vor lua măsură susceptibile pentru a face pe locuitorii acestor localități să înțeleagă în cel mai scurt timp, că orice rezistență este inutilă. Răspunderea consecințelor ce rezultă pentru populația, ce va avea să sufere, trebuie să fie asumată numai de guvernul polon și de șeful armatelor poloneze.

ULTIMA ORA

Trupele motorizate germane au sosit în fața Lwow-ului

Cinci divizii și două brigăzi de cavalerie polone au încercat să străpungă frontul spre Sud. — Comunicatul german anunță că încercarea polonilor a eșuat

Fabrica de avioane dela Biala Podlask a fost incendiată

Berlin, 14 (Rador). — D. N. B. transmite: Comandamentul suprem al armatei germane comunică: Armata de la Est cu aripile sale dela Nord și Sud au continuat la 12 Septembrie urmărirea rapidă a elementelor polone în regiunea Przemysl. Trupele germane au ocupat localitatea Sambor și Seworow. Unitățile rapide au ajuns până la la Lwow.

Grupul polon încercuit la Sud de Radom a încetat de a mai exista. Toate încercările celor cinci divizii și două brigăzi de cavalerie polonă, încercuite în apropiere de Kutno, de a străpunge frontul spre Sud au eșuat. Diviziile germane au dat un contraatac din toate părțile.

Unități puternice au trecut la Est și la Sud de Varșovia, de șoseaua și de linia ferată Varșovia—Siedlce, iar aripa extremă dela Est a trupelor motorizate se găsește la 40 km. spre Nord de Brest.

Departa de spatele frontului, divizia 18 polonă retrăgându-se prea târziu dela Lomza către Sud, a fost forțată să dea lupte la Mord de râul Bug.

Aviația a atacat erii cu succes șoselele, căile ferate și podurile dela Est de Vistula. In gara Krystinopol trei trezuri sunt în flăcări.

Aerodromul din Luck e distrus, fabrica de avioane dela Biala—Podlask incendiată. Au fost distruse 14 avioane polone, iar 2 doborâte în lupte. Pe frontul dela Vest, avangărzile germane au dat un contraatac și au reluat colina Bienberg, situată la cca șase km. spre Sud-Est de Saarbrücke. Pe această colină erau instalate două companii inamice. In celelalte sectoare, lupte fără importanță între avangărzi.

Nici un atac aerian nu s'a dat contra teritoriului Reichului.

Operațiile trupelor franceze

Francezii au ocupat sectorul cuprins între frontieră și cursul râului Blies

Paris, 14 (Rador). — Agenția Havas transmite: Operația principală aflată în curs de desfășurare pe frontul dintre Rhin și Mosella continuă în sectorul de cca. 20 Km. dela Est de Saar. Zona în care se desfășoară această operație ca și aceia care s'a terminat acum patru zile în pădurea Warndt, prezintă caracterul unei acțiuni de curățire în vederea mișcărilor ulterioare până poate fi localizată între malul stâng al râului Blies, dela Sarreguemines, în teritoriul francez și până la micul oraș Hornbach. în teritoriul german la 2 Km. de frontieră. Este vorba de o regiune muntoasă și păduroasă tăiată de mici cursuri de apă ce se îndreaptă dela frontiera franceză spre Nord și formează căi favorabile pentru infiltrații.

Ocuparea de către trupele franceze a sectorului cuprins între frontieră și

cursul râului Blies, va permite francezilor dominarea pintelunii format din teritoriul Saar, de regiunea în care se află micile orașe Blieskatel și Zweibrücken.

Comunicatul german care de obicei se arată foarte rezervat în privința operațiilor de pe frontul de Vest, a menționat această regiune ca fiind teatrul acțiunilor de patrulare.

COMUNICATUL OFICIAL

Paris, 14 (Rador). — AGENȚIA HAVAS TRANSMITE URMĂTORUL COMUNICAT OFICIAL AL MARELUI STAT MAJOR FRANCEZ PUBLICAT ÎN DIMINEAȚA ZILEI DE 13 SEPTEMBRIE: CONTINUAREA REACȚIUNII ARTILERIEI INAMICE ÎN CURSUL NOPTII. PE ZIUA DE ER AVIAȚIILE AU DESFĂȘURAT DE O PARTE ȘI DE ALTA O MARE ACȚIUNIVITATE.

Campania germană din Polonia se apropie de sfârșit

Führerul n'ar refuza propuneri de pace din partea guvernului polon

Berlin, 14. (Rador). — Agenția Stearni transmite: Șeful presei a declarat că de acum înainte, campania din Polonia se apropie repede de sfârșit. Totuși a lăsat să se înțeleagă, că Führerul n'ar refuza să ia în considerație eventuale propuneri din partea guvernului polon.

Berlin, 14. (Rador). — D. N. B.: Cu tot timpul nefavorabil, armata aeriană a continuat să dea un sprijin activ forțelor terestre. Aviația a bombardat Bialystock

și Przemysl. Gările Dreszavornic și Głodano au fost grav avariate. Lângă Razimo, 2 avioane de luptă inamice au fost doborâte.

Berlin, 14. (Rador). — D. N. B.: Pe când în Anglia și Franța, toate cinematografele sunt închise, în Germania numai foarte puține stau închise și numai în mod provizoriu.

Bruxelles, 14. (Rador). — Spaak, ministru de externe al Belgiei, a primit azi pe ministrul Angliei și Franței.

O societate de radiodifuziune americană acuzată că a divulgat secrete militare

Washington, 14 (Rador). — Comunicarea federală a primit o plângere împotriva companiei de radiodifuziune „Knickerboker Broadcasting Company” care transmite zănic programe și știri de presă. Compania e acuzată că a captat în mod ilegal, niște dispoziții secrete

date de către autoritățile militare și navale engleze și germane și după ce le-a descifrat, le-a radiofuzat fără consimțământul autorităților în drept.

Se crede că, compania va pierde autorizația sa de funcționare.

O importantă declarație a generalului Pershing

Newyork, 14 (Rador). — Generalul Pershing, fostul comandant al armatei americane în războiul mondial a declarat ziaristilor: Congresul trebuie să voteze fonduri ca cifre maxime A fost o situație deplorabilă acum 20 de ani, când am intrat în război. De atunci, nimic nu s'a făcut, dar aceasta nu se va repeta.

Avertisment britanic către vapoarele românești

București, 14 (SIR). — Legația britanică atrage atenția companiilor de navigație, că pentru a ușura controlul materialului socotit eventual de contrabandă războinică, control executat de flota M. S. Regelui Marii Britanii, este recomandat ca toate vapoarele să dispună de copile bătute la mașină a mărfurilor transportate.

Războiul de fortăreață dela Rin și Moselle

Importante concentrațiuni de trupe polone între Lodz și Vistula

Varșovia n'a capitulat încă

Paris, 14. (Rador.) Havas comunică: Operațiile pe cele două fronturi continuă să evidențieze contrasul absolut ce există între războiul de mișcare ce se desfășoară în zona orientală, unde situațiile se schimbă fără încetare și adevărul război de fortăreață, angajat dela Rin la Moselle.

De trei zile, operațiile din Vest au un obiectiv limitat și se exercită pe o zonă de vreo 20 km la Est de Saar. In timpul acesta în Polonia se observă o modificare profundă a situației strategice. Renunțând de a cucerii cu forța capitala Poloniei, înaltul comandament german a oprit coloanele motorizate care convergeau spre Varșovia și a deslănțuit două ofensive noi, la cele două extremități ale liniei de rezistență polonă.

La Nord, presiunea germană se exercită pe cursul mijlocul al râului Narew. In această regiune coloanele germane care înaintau dela Vest la Est și-au strămbat axa înaintării spre Sud-Est, în direcția generală Varșovia-Bialystock. La extremitatea de

Sud, o nouă unitate germană a intrat în acțiune, în regiunea muntoasă a Sanhului superior. Totuși, în niciun punct, linia de rezistență formată de valea mijlocie a Bugului, de Vistula și de San, n'a fost străpunsă de inamic. Mareșalul Smigly-Rydzki dispus pe acest front trupe care n'au fost încă angajate.

Pe de altă parte se pare că retragerea trupelor germane din fața Varșoviei, a căror gros ocupă actualmente linia Lodz-Radom, a fost provocată de apariția la Nord-Vest, între Lodz și Vistula, pe râul Bzura, a unor importante concentrațiuni de trupe polone. Pare să fie vorba de armata din Posnania, care evacuând încet această provincie, luptă acum pe un front invers care își are baza pe Kutno și înaintează spre Est, dealungul marelui linii ferate Posnan-Varșovia.

Varșovia, 14. (Rador). — In sectorul capitalei, domnea azi un calm relativ. Garnizoana orașului, sprijinită de detașamente blindate, a dat câteva atacuri reușite.

Armata americană va apăra teritoriul canadian

Ottawa, 14 (Rador). — HAVAS: DECLARAȚIA LUI ROOSEVELT, REFERITOARE LA APĂRAREA DE CATRE STATELE UNITE A TERITORIULUI CANADIAN ȘI A POSE-

SIUNILOR ENGLEZE ȘI FRANCEZE DIN AMERICA CENTRALĂ A FOST PRIMITĂ CU CALDURĂ, FIIND ȘOCATA CA O PROMISIUNE FERMA ÎN CE PRIVEȘTE INTEGRITATEA TERITORIULUI CANADEI.